

351

**ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH
ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU NAUKI I TECHNIKI**

z dnia 29 sierpnia 1969 r.

w sprawie tworzenia, organizacji i zasad działania państwowych jednostek projektowania.

Na podstawie § 2 ust. 1 uchwały nr 126 Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1969 r. w sprawie wytycznych co do tworzenia, organizacji i zasad działania państwowych jednostek projektowania (Monitor Polski Nr 32, poz. 239) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Zarządzenie ustala szczegółowe zasady tworzenia, organizacji i zasad działania państwowych biur projektów oraz pracowni projektowych w państwowych jednostkach organizacyjnych, nie będących biurami projektów.

2. Ilekroć w przepisach zarządzenia jest mowa:

- 1) o „jednostkach projektowania” — należy przez to rozumieć zarówno biura projektów, jak też pracownie projektowe w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących biurami projektów,
- 2) o „biurach projektów” — należy przez to rozumieć również inne jednostki organizacyjne, tworzone w oparciu o przepisy dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111), mające za przedmiot działania wykonywanie projektów i opracowań technologicznych lub projektów i opracowań budowlanych,
- 3) o „uchwale nr 126 Rady Ministrów” — należy przez to rozumieć uchwałę nr 126 Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1969 r. w sprawie wytycznych co do tworzenia, organizacji i zasad działania państwowych jednostek projektowania (Monitor Polski Nr 32, poz. 239).

3. Wykaz jednostek projektowania, powołanych do wykonywania projektów i opracowań technologicznych dla potrzeb przemysłu oraz dla innych rodzajów produkcji i usług, ustala Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki.

Rozdział 2.

Zakres działania i organizacja biur projektów.

§ 2. 1. Do zakresu działania biur projektów należy:

- 1) opracowywanie bądź współpraca w opracowaniu założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji,

- 2) wykonywanie projektów oraz innych opracowań dla potrzeb projektowania inwestycji, modernizacji i remontów,

- 3) pełnienie nadzoru autorskiego.

2. Biura projektów mogą również:

- 1) opracowywać programy rozwoju i rekonstrukcji branż,
- 2) pełnić nadzór inwestorski,
- 3) w wypadkach i zakresie ustalonym w przepisach szczególnych pełnić funkcję:
 - a) generalnego wykonawcy,
 - b) generalnego dostawcy maszyn i urządzeń,
 - c) inwestora zastępczego.
- 4) wykonywać inne usługi związane z działalnością biura.

§ 3. 1. Wyspecjalizowane biura projektów powinny pełnić wiodącą rolę w zakresie realizacji postępu technicznego, ekonomicznego i organizacyjnego w poszczególnych branżach (gałęziach) produkcji lub usług albo w poszczególnych rodzajach (specjalnościach) budownictwa.

2. Do zadań biur, o których mowa w ust. 1, powinno należeć w szczególności:

- 1) prowadzenie studiów nad postępowaniem w zakresie swojej specjalności,
- 2) wdrażanie nowoczesnych metod projektowania,
- 3) analiza stosowanych rozwiązań projektowych pod kątem widzenia ich efektywności i nowoczesności,
- 4) sporządzanie projektów i opracowań prototypowych,
- 5) opracowywanie projektów nowatorskich lub skomplikowanych, wymagających uprzednio studiów,
- 6) sprawdzanie i wypróbowywanie — doświadczalnie, w drodze badań lub przez realizację prototypów — postępowych i nowatorskich rozwiązań projektowych,
- 7) współpraca z placówkami naukowymi oraz jednostkami bazy naukowo-badawczej i rozwojowej,
- 8) opracowywanie programów szkolenia i organizowanie doskonalenia zawodowego projektantów,
- 9) inne zadania zmierzające do upowszechniania postępu w gospodarce narodowej.

§ 4. 1. Do prowadzenia studiów i prac typizacyjnych w budownictwie wyznacza się biura kierujące typizacją.

2. Do podstawowych zadań biur kierujących typizacją należy:

- 1) wykonywanie zadań wymienionych w § 3 ust. 2,
- 2) programowanie i projektowanie rozwiązań typowych oraz koordynacja opracowań typowych, wykonywanych w innych jednostkach projektowania,
- 3) wiodąca rola w zakresie informacji technicznej i ekonomicznej,
- 4) przygotowywanie nowych oraz aktualizacja istniejących kart katalogowych elementów, segmentów i obiektów budowlanych.

3. Wyznaczenie biur kierujących typizacją oraz ustalenie szczegółowego zakresu ich zadań następuje w ramach przepisów o organizacji typizacji w budownictwie.

§ 5. 1. Biura projektów są przedsiębiorstwami państwowymi, w skład których wchodzi pracowni projektowe o jednej lub wielu specjalnościach (branżach).

2. Do realizacji zadań biur projektów, wymagających współdziałania specjalistów zatrudnionych w różnych komórkach organizacyjnych biura, mogą być tworzone samodzielne zespoły projektowe, grupujące tych specjalistów na okres opracowywania określonego zadania.

3. W pracowniach (samodzielnych zespołach) projektowych mogą być zatrudnieni odpowiedni specjaliści spoza biura projektów, jak np. z placówek naukowych, z jednostek bazy naukowo-badawczej i rozwojowej, z zakładów przemysłowych itp. na okres opracowywania określonego zadania.

4. Zatrudnienie specjalistów, o których mowa w ust. 3, następuje na zasadach określonych w uchwale nr 126 Rady Ministrów.

§ 6. 1. W biurach projektów wykonujących projekty i opracowania technologiczne dla potrzeb określonych branż (gałęzi) produkcji i usług (branżowych biur projektów) oraz w biurach studiów i projektów i w biurach kierujących typizacją powinny być tworzone działy (komórki) postępu technicznego i studiów. Działy (komórki) te mogą być tworzone również w innych biurach projektów, jeżeli jest to uzasadnione ich zakresem działania.

2. W biurach projektów powinny działać odpowiednie ośrodki (komórki) informacji technicznej i ekonomicznej. W biurach, w których istnieją działy (komórki) postępu technicznego i studiów, ośrodki informacji powinny być tworzone w tych działach (komórkach).

§ 7. W biurach projektów mogą być tworzone:

- 1) komórki (samodzielne stanowiska pracy) produkcyjne, jak:
 - a) pracowni i samodzielne zespoły wykonujące bezpośrednio prace projektowe,
 - b) komórki (samodzielne stanowiska pracy) usługowo-produkcyjne,
 - c) komórki (samodzielne stanowiska pracy) opiniujące i sprawdzające,
- 2) komórki (samodzielne stanowiska pracy) pozaprodukcyjne.

§ 8. 1. Komórkami wykonującymi bezpośrednio prace projektowe są w szczególności:

- 1) w biurach projektów wykonujących projekty i opracowania technologiczne — pracowni i samodzielne zespoły projektowe:
 - a) programowania,
 - b) technologiczne,
 - c) organizacji produkcji i zarządzania,
 - d) ekonomiczne i kosztorysowe,
 - e) konstrukcyjne urządzeń nietypowych,
 - f) budowlane i instalacyjne, powoływane w wypadkach, o których mowa w § 3 załącznika do uchwały nr 126 Rady Ministrów,
- 2) w biurach projektów wykonujących projekty i opracowania budowlane — pracowni i samodzielne zespoły projektowe:

- a) programowania,
- b) budowlane i instalacyjne,
- c) technologiczne, powoływane zgodnie z przepisem § 4 załącznika do uchwały nr 126 Rady Ministrów,
- d) ekonomiczne i kosztorysowe.

2. W ramach komórek produkcyjnych mogą działać zespoły projektowe.

§ 9. Komórkami usługowo-produkcyjnymi (samodzielnymi stanowiskami pracy) są w szczególności:

- 1) pracowni techniki obliczeniowej,
- 2) pracowni projektowania modelowego,
- 3) komórki prototypów,
- 4) laboratoria,
- 5) pracowni wykończeniowe, fotograficzne itp.

§ 10. Komórkami (samodzielnymi stanowiskami pracy) opiniującymi i sprawdzającymi są w szczególności:

- 1) rzeczoznawcy do spraw ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarno-epidemiologicznych,
- 2) komórki (stanowiska pracy), którym zostało powierzona sprawdzenie (ocena) projektów i innych opracowań projektowych.

§ 11. Do pozaprodukcyjnych zalicza się te komórki (samodzielne stanowiska pracy), których zadaniem jest zarówno zarządzanie, jak też obsługa administracyjno-finansowa biura projektów. Do pozaprodukcyjnych zalicza się także tylko takie komórki (samodzielne stanowiska pracy) prowadzące działalność badawczo-studialną, informacyjną i inną, przy której wykonywaniu zatrudnieni są pracownicy zaliczeni w przepisach w sprawie zasad wynagradzania pracowników państwowych biur projektów do pracowników pozaprodukcyjnych.

§ 12. 1. Szczegółowy schemat i strukturę organizacyjną biura projektów określa dyrektor biura, który tworzy komórki organizacyjne (samodzielne stanowiska pracy) niezbędne do realizacji zadań biura, ustala zakres działania tych komórek oraz powołuje ich kierowników.

2. Struktura organizacyjna biura projektów powinna być dostosowana do jego wielkości, zakresu zadań, przedmiotu działania itp.

§ 13. Obsada stanowisk w komórkach organizacyjnych następuje na wniosek kierownika komórki.

§ 14. 1. Działalnością biura projektów kieruje dyrektor biura przy pomocy zastępcy (zastępców) i jest za nią odpowiedzialny.

2. Dyrektor biura i jego zastępca (zastępcy) powoływani są w trybie określonym w obowiązujących przepisach.

3. Dyrektor biura reprezentuje biuro na zewnątrz, podejmuje decyzje w ramach określonych przepisami szczególnymi i wykonuje czynności niezbędne do zapewnienia realizacji zadań biura.

Rozdział 3.

Zakres działania i organizacja pracowni projektowych w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących biurami projektów.

§ 15. 1. Pracowni projektowe w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących biurami projektów mogą być tworzone w szczególności:

- 1) w przedsiębiorstwach i zjednoczeniach wykonawstwa budowlanego,
- 2) w przedsiębiorstwach przemysłowych, zjednoczeniach tych przedsiębiorstw, w kombinatach,
- 3) w przedsiębiorstwach państwowych i zjednoczeniach nie wymienionych w pkt 1 i 2 oraz w innych jednostkach państwowych, jeżeli istnieje gospodarczo uzasadniona

potrzeba powołania pracowni projektowej dla prac ściśle związanych z działalnością przedsiębiorstwa, zjednoczenia lub innej jednostki państwowej.

2. Pracownie projektowe w przedsiębiorstwach i zjednoczeniach wykonawstwa budowlanego powołane są w szczególności do wykonywania dla własnych potrzeb:

- 1) projektów organizacji i technologii robót budowlanych oraz zagospodarowania placów budów,
- 2) rysunków roboczych,
- 3) projektów rusztowań, form i innych urządzeń pomocniczych,
- 4) w miarę potrzeby — kosztorysów,
- 5) adaptacji projektów typowych i projektów przewidzianych do wielokrotnego powtórzenia dla potrzeb własnych oraz potrzeb jednostek zgrupowanych w zjednoczeniu,
- 6) założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji bądź współpracy przy ich sporządzaniu oraz projektów i opracowań dla przedsięwzięć lub zadań inwestycyjnych realizowanych przez własne przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu,
- 7) dokumentacji dla drobnych inwestycji modernizacyjnych i remontów.

3. Pracownie projektowe w państwowych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, powołane są w szczególności do wykonywania dla własnych potrzeb:

- 1) założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji,
- 2) kompleksowej dokumentacji dla inwestycji modernizacyjnych,
- 3) dokumentacji dla remontów,
- 4) projektów i opracowań dla przedsięwzięć lub zadań inwestycyjnych podejmowanych przez jednostkę organizacyjną, w ramach której pracownia działa,
- 5) adaptacji projektów typowych i indywidualnych przewidzianych do wielokrotnego powtórzenia,
- 6) projektów organizacji produkcji i zarządzania.

§ 16. Pracownie wymienione w § 15 ust. 2 i 3 w razie posiadania wolnej mocy produkcyjnej mogą za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej, w ramach której dana pracownia działa, wykonywać prace projektowe w ramach swej specjalności dla innych zlecentodawców.

§ 17. 1. Pracownie projektowe w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących biurami projektów mogą być o jednej lub wielu specjalnościach. W ramach pracowni mogą działać zespoły projektowe, tworzone stosownie do potrzeb.

2. Kierownika pracowni projektowej powołuje dyrektor jednostki organizacyjnej, w ramach której pracownia działa.

3. Kierownik pracowni projektowej obowiązany jest zapewnić właściwą organizację pracy, prawidłowy i terminowy przebieg prac projektowych oraz właściwą ich jakość. Do kierownika pracowni należy stawianie wniosków o przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

4. Do pracowni projektowych mają zastosowanie przepisy § 5 ust. 2—4.

Rozdział 4.

Rada techniczno-ekonomiczna.

§ 18. 1. Rady techniczno-ekonomiczne powinny działać we wszystkich biurach projektów. W zależności od potrzeb i możliwości utworzenia, rady mogą również działać w pracowniach projektowych działających w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących biurami projektów.

2. Rada techniczno-ekonomiczna jest organem doradczym i opiniodawczym dyrektora biura w sprawach projektowania oraz w innych ważnych sprawach dotyczących działalności biura.

3. W skład rady techniczno-ekonomicznej wchodzi z urzędu kierownicy wszystkich produkcyjnych komórek organizacyjnych biura oraz powołani przez dyrektora biura specjaliści spośród pracowników biura lub spoza biura, w tym między innymi przedstawiciele stowarzyszeń naukowo-technicznych.

§ 19. 1. Do zadań rady techniczno-ekonomicznej należy wydawanie opinii w sprawach projektowania i organizacji pracy jednostki projektowania, a w szczególności:

- 1) opiniowanie nowoczesności i prawidłowości rozwiązań technicznych, technologicznych, ekonomicznych, organizacyjnych i budowlano-instalacyjnych projektów opracowywanych przez jednostkę projektowania,
- 2) przygotowywanie wniosków dla dyrektora (kierownika) jednostki projektowania w razie zaistnienia różnicy poglądów pomiędzy zespołem sprawdzającym projekt (inne opracowanie) a projektantem, dotyczących sporządzanych prac projektowych,
- 3) wypowiadanie się w sprawie organizacji jednostki projektowania, organizacji pracy w tej jednostce, kierunków rozwojowych jednostki projektowania itp.,
- 4) opiniowanie i wypowiadanie się w innych sprawach przedstawianych radzie przez dyrektora biura.

2. Radzie techniczno-ekonomicznej przewodniczy dyrektor biura projektów lub wyznaczony przez niego zastępca.

3. Szczegółową organizację oraz tryb i zasady działania rady techniczno-ekonomicznej określa regulamin rady, zatwierdzony przez dyrektora biura projektów.

§ 20. W razie powołania rady techniczno-ekonomicznej w pracowni projektowej w państwowej jednostce organizacyjnej nie będącej biurem projektów, kierownikowi pracowni przysługują odpowiednie uprawnienia przewidziane w § 18 i 19 dla dyrektora biura projektów.

Rozdział 5.

Sprawdzanie projektów i opracowań projektowych.

§ 21. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek projektowania powinni odpowiednio zorganizować w kierowanych przez siebie jednostkach sprawdzanie (ocenę) projektów i rysunków roboczych sporządzanych w jednostkach projektowania oraz innych opracowań projektowych i kosztorysów w szczególności pod kątem widzenia:

- 1) właściwej jakości, a w tym i nowoczesności rozwiązań projektowych, uwzględnienia w nich właściwych wymagań funkcjonalnych, użytkowych, ekonomicznych itp. oraz skoordynowania wszystkich rozwiązań objętych projektem,
- 2) stosowania rozwiązań typowych lub indywidualnych przeznaczonych do wielokrotnego powtarzania,
- 3) zgodności z założeniami techniczno-ekonomicznymi inwestycji lub z poprzednią fazą prac projektowych, w tym szczególnie zgodności ze zbiorczym zestawieniem kosztów,
- 4) zgodności z obowiązującymi warunkami technicznymi, normami państwowymi, normalizacjami technicznymi projektowania oraz innymi obowiązującymi przepisami i zasadami współczesnej wiedzy technicznej,
- 5) prawidłowości obliczeń,
- 6) kompletności projektu.

§ 22. 1. Sprawdzanie (ocena) projektów i innych opracowań w jednostkach projektowania powinno być prowadzone na bieżąco w toku prac projektowych.

2. Sprawdzanie (ocena) projektów i innych opracowań wykonywanych w jednostkach projektowania może być powierzone weryfikatorom, powołanemu do tych celów stałemu zespołowi specjalistów (zespołowi sprawdzającemu) itp., zależnie od charakteru opracowania projektowego.

3. W pracach nad sprawdzaniem (oceną) projektów i innych opracowań projektowych powinni brać udział specjaliści reprezentujący specjalności (branże) występujące w wykonywanych projektach (opracowaniach). W razie niemożliwości zatrudnienia odpowiedniego specjalisty lub braku potrzeby stałego zatrudnienia określonego specjalisty, sprawdzanie (ocena) projektów (innych opracowań) w tym zakresie powinno być zlecane innej jednostce projektowania zatrudniającej odpowiedniego specjalistę lub rzeczoznawcy posiadającemu kwalifikacje wymagane do pełnienia tej funkcji.

4. Przy sprawdzaniu projektów lub innych opracowań zawierających rozwiązania nowatorskie albo unikalne należy w miarę potrzeby korzystać z ekspertyz odpowiedniego instytutu lub innej jednostki bazy naukowo-badawczej i rozwojowej.

§ 23. 1. Osoby dokonujące sprawdzenia (oceny) prac projektowych powinny posiadać co najmniej kwalifikacje przewidziane dla starszego projektanta w biurze projektów.

2. Osoby dokonujące sprawdzenia (oceny) prac projektowych, do których wykonywania w myśl przepisów prawa budowlanego wymagane jest posiadanie odpowiednich uprawnień budowlanych, powinny posiadać te uprawnienia.

§ 24. 1. Osoby dokonujące sprawdzenia (oceny) projektów lub innych opracowań projektowych wydają oceny w zakresie swej specjalności (branży) i są przy ich wydaniu niezależne.

2. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek projektowania zapewnią niezbędne warunki niezależności działania osób dokonujących sprawdzenia (oceny) projektów lub innych opracowań projektowych.

3. Osoby dokonujące sprawdzenia (oceny) projektów lub innych opracowań projektowych odpowiedzialne są za pełne i dokładne sprawdzenie (ocenę) projektu (opracowania) w zakresie swej specjalności (branży).

4. Zapewnienie kompleksowości sprawdzenia (oceny) projektów oraz innych opracowań projektowych należy do kierownika zespołu sprawdzającego lub do wyznaczonego przez dyrektora (kierownika) jednostki projektowania weryfikatora (innej osoby sprawdzającej prace projektowe).

5. Projekty i inne opracowania budowlane po sprawdzeniu należy zaopatrzyć w odpowiednią klauzulę, której wzór załączono do niniejszego zarządzenia.

§ 25. 1. W jednostkach projektowania sporządzających projekty i inne opracowania budowlane (projekty obiektów budowlanych — architektoniczne, konstrukcyjne i instalacyjne) sprawdzanie ich zaleca się powierzać stałemu zespołowi sprawdzającemu. W szczególności w jednostkach, w których na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów działają zespoły orzekające, zespoły te należy przekształcić w zespoły sprawdzające, rozszerzając i dostosowując ich działalność do zadań wynikających z przepisów uchwały nr 126 Rady Ministrów i niniejszego zarządzenia, oraz powierzyć tym zespołom sprawdzanie projektów i innych opracowań projektowych.

2. Dla zapewnienia stałym zespołom sprawdzającym projekty i inne opracowania budowlane doboru pracowników o odpowiednich kwalifikacjach zaleca się dyrektorom (kierownikom) jednostek projektowania uzyskiwanie o kandydatach do pracy w zespole sprawdzającym opinii organu państwowego nadzoru budowlanego, właściwego dla rodzaju budownictwa będącego głównym przedmiotem działania jednostki projektowania.

§ 26. 1. W razie stwierdzenia przy sprawdzaniu (ocenie) projektu lub innego opracowania projektowego błędów

lub wad w rozwiązaniach projektowych, obliczeniach itp. projekt (opracowanie) nie może być przekazany do realizacji bez dokonania odpowiednich poprawek lub przeróbek.

2. Kierownik pracowni, w ramach której prace wykonano, oraz projektant wykonujący pracę obowiązani są zapewnić usunięcie błędów lub wad stwierdzonych w projektach (opracowaniach) przy ich sprawdzaniu (ocenie).

Rozdział 6.

Organizacja procesu projektowania.

§ 27. 1. Opracowanie projektu potrzebnego do realizacji przedsięwzięcia (zadania) inwestycyjnego należy zlecać jednemu biurze projektów (jednostce projektowania), zwanemu kierującym biurem projektów. Kierującym biurem projektów dla inwestycji produkcyjnych powinno być przede wszystkim odpowiednie branżowe biuro projektów (§ 12 pkt 1 załącznika do uchwały nr 126 Rady Ministrów).

2. Wybór kierującego biura projektów należy do inwestora lub tej jednostki, której powierzone zostało pełnienie funkcji inwestora.

3. Kierujące biuro projektów obowiązane jest zapewnić ciągłość prac projektowych i nadzoru nad ich realizacją aż do zakończenia procesu inwestycyjnego.

§ 28. Kierujące biuro projektów obok głównego zadania, którym jest zapewnienie wyboru najlepszego rozwiązania projektowego przedsięwzięcia (zadania) inwestycyjnego oraz dostarczenie kompleksowego projektu dla realizacji tego przedsięwzięcia (zadania), może na zlecenie inwestora przyjąć wykonanie innych opracowań, jak np.:

- 1) programu rekonstrukcji i rozwoju branży (gałęzi) gospodarki,
- 2) założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji lub ich części, analiz ekonomicznych,
- 3) ekspertyz technicznych itp.

Kierujące biuro projektów może również podjąć się pełnienia innych funkcji, o których mowa w § 2 ust. 2.

§ 29. Kierujące biuro projektów obowiązane jest do:

- 1) ustalenia w porozumieniu z inwestorem oraz generalnym wykonawcą niezbędnego zakresu potrzeb projektowych oraz terminów dostarczenia projektu inwestycji,
- 2) sprawowania pełnej koordynacji prac projektowych zarówno sporządzonych we własnym biurze, jak i zleconych innym jednostkom projektowania,
- 3) dopilnowania dokonania wszystkich niezbędnych uzgodnień projektu inwestycji,
- 4) zapewnienia sprawowania nadzoru autorskiego nad realizacją całego przedsięwzięcia (zadania) inwestycyjnego, wykonywanego w poszczególnych specjalnościach fachowych, oraz koordynowania tego nadzoru, sprawowanego przez projektantów własnych, jak też projektantów jednostek projektowania — podwykonawców,
- 5) brania udziału w komisjach odbioru obiektów oddawanych do użytku (eksploatacji), łącznie z przeprowadzeniem prób testowych,
- 6) kierowania procesem uruchomienia zrealizowanej inwestycji lub jej części albo uczestniczenia w tym procesie, stosownie do ustaleń umowy.

§ 30. 1. Kierujące biuro projektów jest uprawnione do:

- 1) powierzania innym jednostkom projektowania wykonania poszczególnych części projektu inwestycji, a biurom konstrukcyjnym — dokumentacji nietypowych maszyn i urządzeń,
- 2) zgłoszenia zastrzeżeń i propozycji zmian założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji,
- 3) żądania w trakcie opracowywania projektu inwestycji od inwestora, generalnego wykonawcy i generalnego dostawcy maszyn i urządzeń wiążącego ustosunkowania się do proponowanych rozwiązań projektowych,

- 4) dokonywania wyboru rozwiązań projektowych spośród rozwiązań wariantowych przedstawionych przez podwykonawców projektu inwestycji,
- 5) sprawdzania stanu zaawansowania prac podwykonawców projektu inwestycji,
- 6) w razie opracowywania projektu inwestycji przy zastosowaniu rozwiązań projektowych opartych na licencji lub dostawach zagranicznych — uczestniczenia w wyborze licencji i ustalenia warunków dostaw,
- 7) ustalania warunków technicznego odbioru obiektów lub urządzeń, dla których nie istnieją odpowiednie przepisy lub normy państwowe.

2. Kierujące biuro projektów bierze udział w podejmowaniu decyzji, dotyczących zakupu maszyn i urządzeń z zagranicy, współdziała przy zamawianiu maszyn i urządzeń oraz w ustalaniu sposobu wykonawstwa robót budowlanych i montażowych.

§ 31. 1. Kierujące biuro projektów jest odpowiedzialne wobec zleceniodawcy za terminowość i jakość projektu, innych opracowań projektowych oraz za prawidłowość wyceń kosztów inwestycji.

2. Kierujące biuro jest ponadto odpowiedzialne za:

- 1) skoordynowanie projektu inwestycji oraz właściwe powiązanie wszystkich opracowań objętych projektem,
- 2) zgodność opracowywanego projektu inwestycji z zatwierdzonymi założeniami techniczno-ekonomicznymi inwestycji,
- 3) osiągnięcie podstawowych wskaźników techniczno-ekonomicznych ujętych w projekcie inwestycji, zależnych od projektu.

3. Obowiązki, prawa i odpowiedzialność jednostek projektowania będących podwykonawcami opracowań projektowych są analogiczne jak kierujących biur projektów, w odniesieniu do wykonywanych przez nie części projektu.

§ 32. Kierujące biuro projektów wyznacza generalnego projektanta, który organizuje, kieruje i koordynuje prace nad sporządzaniem zamówionego projektu inwestycji aż do wygaśnięcia zobowiązań biura wobec zleceniodawcy.

§ 33. Osobę generalnego projektanta wyznacza dyrektor kierującego biura projektów, uwzględniając w miarę możliwości propozycje inwestora w tym zakresie.

§ 34. 1. Generalny projektant występuje z wnioskami o wyznaczenie głównych projektantów i głównego kalkulatora (kosztorysanta) oraz ustala zakres niezbędnych opracowań biura własnego (kierującego) i opracowań zleconych innym jednostkom projektowania.

2. Jednostki projektowania, które przyjęły zlecenia kierującego biura projektów na opracowania projektowe, wyznaczają w porozumieniu z generalnym projektantem głównych projektantów przyjętych do wykonania opracowań.

Rozdział 7.

Prawa i obowiązki pracowników zatrudnionych przy projektowaniu.

§ 35. Kierownik pracowni (komórki) produkcyjnej w biurze projektów:

- 1) organizuje, kieruje, koordynuje i kontroluje przebieg prac projektowych wykonywanych w pracowni (komórce) przez siebie kierowanej,
- 2) zapewnia celowość, praktyczną przydatność i kompletność tych prac,
- 3) zapewnia należyte wykorzystanie potencjału przerobowego pracowni (komórki) projektowej,
- 4) wyznacza dla danego zagadnienia właściwego projektanta lub zespół projektantów,
- 5) zapewnia wykonanie planowych zadań pracowni (komórki).

§ 36. Zakres obowiązków kierownika zespołu projektowego działającego w ramach pracowni projektowej jest analogiczny jak kierownika pracowni, z tym że ogranicza się jedynie do prac prowadzonych w ramach tego zespołu.

§ 37. 1. Generalny projektant opracowuje koncepcję rozwiązania całości przedsięwzięcia (zadania) inwestycyjnego, decyduje o wyborze najwłaściwszych rozwiązań projektowych, przy uwzględnianiu najnowszych osiągnięć technicznych i przyjętych wskaźników techniczno-ekonomicznych, oraz czuwa nad terminowym sporządzeniem projektu inwestycji, zgodnym z harmonogramem realizacji inwestycji.

2. Generalny projektant powinien:

- 1) zaznajomić się z perspektywicznym programem rozwoju branży lub gałęzi produkcji (usług), do której należy projektowana inwestycja,
- 2) przeanalizować i zgłosić ewentualne zastrzeżenia i propozycje zmian,
- 3) brać udział w pracach związanych z wyborem lokalizacji ogólnej i szczegółowej.

Jeżeli biuro projektów zatrudniające generalnego projektanta współdziała w pracach związanych z programowaniem i planowaniem rozwoju branży (gałęzi), do której należy podejmowana inwestycja, lub w opracowaniu założeń techniczno-ekonomicznych dla tej inwestycji — w pracach tych powinien uczestniczyć również generalny projektant.

3. Do obowiązków generalnego projektanta w zakresie projektowania w szczególności należy:

- 1) ustalanie problematyki i zakresu prac projektowych, organizowanie wykonania projektu inwestycji przez komórki własnego biura projektów oraz inne jednostki projektowania,
- 2) koordynowanie i nadzorowanie wykonywanych prac projektowych,
- 3) współpraca w gromadzeniu danych i wskaźników techniczno-ekonomicznych, związanych z projektowaniem i eksploatacją danego rodzaju zakładów (obiektów),
- 4) zapewnienie stosowania nowoczesnych metod projektowania,
- 5) czuwanie nad:
 - a) poprawnością techniczną i ekonomiczną opracowań projektowych wykonywanych przez własne biuro projektów i podwykonawców,
 - b) prawidłowością podstawowych koncepcji i rozwiązań projektowych,
 - c) zgodnością opracowań z zatwierdzonymi założeniami techniczno-ekonomicznymi inwestycji i ewentualną poprzednią fazą prac projektowych oraz z warunkami umowy,
 - d) prawidłowością funkcjonalnego powiązania wszystkich części projektu inwestycji,
 - e) stosowaniem przez projektantów właściwych przepisów i norm oraz dokonywaniem koniecznych uzgodnień,
 - f) dotrzymywaniem ustalonych terminów wykonania opracowań projektowych,
 - g) kompleksowością projektu inwestycji przy jednoczesnej trosce o maksymalne uproszczenie dokumentacji i zmniejszenie jej objętości,
 - h) prawidłowością wyceny kosztów inwestycji oraz zgodnością ze zbiorczym zestawieniem kosztów budowy i prawidłowością jego realizacji,
- 6) ustalenie zakresu niezbędnych uzgodnień dotyczących projektowanej inwestycji,
- 7) obrona, przy współudziale głównych projektantów poszczególnych specjalności (branż), wykonanego projektu inwestycji oraz uzasadnienie przyjętych rozwiązań przed organami oraz jednostkami uzgadniającymi (opiniującymi) i zatwierdzającymi,
- 8) inicjowanie, organizowanie i branie udziału w naradach

roboczych i konferencjach związanych z pracami projektowymi,

- 9) przyjmowanie lub organizowanie przyjmowania, po zaznajomieniu się z opiniami odpowiednich specjalistów, opracowań projektowych wykonanych zarówno przez własne biuro, jak i przez podwykonawców; w razie powierzenia wykonania części projektu inwestycji specjalistycznym jednostkom projektowania, generalny projektant obowiązany jest uzależnić przyjęcie wykonanego opracowania od dokonania uzgodnień rozwiązań tego opracowania z generalnym wykonawcą,
- 10) prawidłowe zorganizowanie nadzoru autorskiego i czuwanie nad właściwym jego pełnieniem przez wyznaczonych projektantów,
- 11) współdziałanie przy przekazywaniu inwestycji do eksploatacji.

4. Generalny projektant bierze osobiście udział w pracach rozruchowych i wskazuje właściwych specjalistów projektantów, którzy mają wziąć udział w tych pracach.

5. W razie zastosowania nowych rozwiązań projektowych w zakresie urządzeń produkcyjnych generalny projektant obowiązany jest do wzięcia udziału w pomiarach i obserwacjach pracy nowych urządzeń, przeprowadzanych przez producentów.

6. Dobór maszyn i urządzeń oraz rozwiązanie projektowe kompletnych urządzeń produkcyjnych generalny projektant powinien przeksultować z generalnym dostawcą maszyn i urządzeń.

7. Generalny projektant ma prawo i obowiązek konsultowania z generalnym wykonawcą koncepcji rozwiązań projektowych budowlanych i montażowych, przyjętych w zatwierdzonych założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji.

8. Generalny projektant współdziała przy sporządzaniu dokumentacji szczegółowej, dotyczącej organizacji zarządzania zakładem, oraz instrukcji rozruchu i eksploatacji, wykonywanej przez przyszłego użytkownika wspólnie z generalnym dostawcą maszyn i urządzeń.

9. Generalny projektant ma prawo udziału w komisjach odbioru maszyn i urządzeń dostarczonych przez generalnego dostawcę maszyn i urządzeń. Ustala on także próby, jakim powinny być poddane przy odbiorze dostarczone maszyny i urządzenia.

10. Generalny projektant jest upoważniony do:

- 1) reprezentowania biura projektów w granicach pełnomocnictwa otrzymanego od dyrektora biura,
- 2) współdziałania przy doborze głównych projektantów poszczególnych specjalności fachowych,
- 3) żądania od generalnego wykonawcy zapewnienia udziału specjalistycznych podwykonawców robót budowlanych i montażowych w konsultacjach lub uzgodnieniach koncepcji projektowych,
- 4) żądania od inwestorów i innych jednostek informacji o osiągniętych efektach techniczno-ekonomicznych w danej branży (gałęzi),
- 5) żądania od dostawców maszyn i urządzeń wiążącego określenia parametrów technicznych i ekonomicznych maszyn i urządzeń.

11. Generalnemu projektantowi należy zapewnić warunki do poznania postępowych zakładów (obiektów) danego rodzaju w kraju i za granicą oraz bezpośredni udział w ne-

gociacjach w sprawie zakupów maszyn i urządzeń zagranicznych oraz terminów ich dostaw.

§ 38. Do obowiązków głównego projektanta obiektu (zespołu obiektów) lub w zakresie określonej specjalności (branży) należy:

- 1) opracowanie koncepcji projektowej obiektu (zespołu obiektów) lub rozwiązań w zakresie danej specjalności (branży) i harmonogramu wykonania projektu oraz wybór najważniejszych rozwiązań projektowych,
- 2) zapewnienie powiązania wszystkich prac projektowych objętych kierowanym opracowaniem i sprawowanie ogólnej koordynacji nad pracami projektowymi pod względem merytorycznym,
- 3) zapewnienie najnowszych i najodpowiedniejszych technicznie i ekonomicznie, a także nowoczesnych i postępowych rozwiązań projektowych kierowanego przez siebie opracowania,
- 4) przestrzeganie prawidłowego określania kosztu inwestycji w zakresie kierowanego przez siebie opracowania i zapewnienie zgodności tych kosztów z nakładami przewidzianymi w zbiorczym zestawieniu kosztów,
- 5) prawidłowe zorganizowanie nadzoru autorskiego w zakresie kierowanego przez siebie opracowania i nadzór nad jego pełnieniem,
- 6) branie udziału lub wyznaczenie właściwych specjalistów projektantów do udziału w pracach rozruchowych.

§ 39. Do podstawowych obowiązków głównych specjalistów należy:

- 1) stałe śledzenie krajowych i zagranicznych osiągnięć techniki w reprezentowanej przez siebie specjalności fachowej oraz rozwoju metod projektowania i nadawania ogólnego kierunku w zakresie opracowywania projektów zgodnie z najnowszymi osiągnięciami postępu technicznego i ekonomicznego,
- 2) inicjowanie najważniejszych pod względem technicznym i ekonomicznym rozwiązań problemów projektowych przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć technicznych i najwyższej jakości,
- 3) inicjowanie stosowania metod matematycznych w projektowaniu,
- 4) oddziaływanie na stałe podnoszenie poziomu techniczno-ekonomicznego rozwiązań przez przeprowadzanie konsultacji z projektantami w trakcie opracowywania prac projektowych,
- 5) stała współpraca z komórką studialną biura,
- 6) udział w ustalaniu problematyki, zakresu projektu oraz kosztu opracowań przy skomplikowanych zagadnieniach,
- 7) współudział przy wyjaśnianiu reklamacji inwestorów,
- 8) znajomość aktualnie opracowywanej w jednostce projektowania problematyki i czynny udział w opracowywaniu projektów dla inspirowania najnowszych rozwiązań.

§ 40. Projektant obowiązany jest do opracowania powierzonej mu pracy projektowej i pełnienia nad jej realizacją nadzoru autorskiego. W szczególności projektant obowiązany jest do:

- 1) wykonania pracy zgodnie z:
 - a) założeniami techniczno-ekonomicznymi inwestycji i ustalonymi w nich kosztami,
 - b) warunkami umowy,
 - c) obowiązującymi warunkami technicznymi, normami państwowymi i normatywami technicznymi projektowania oraz innymi przepisami,

- d) zasadami wiedzy technicznej i uwzględnienia nowoczesnych rozwiązań,
- 2) stosowania zunifikowanych segmentów i elementów objętych tzw. typizacją otwartą oraz projektów typowych i projektów zrealizowanych uprzednio, kwalifikujących się do powtórzenia,
 - 3) zapewnienia odpowiedniej jakości, kompletności i terminowości wykonania prac projektowych,
 - 4) zapewnienia prawidłowości zastosowanych w projekcie koncepcji rozwiązań szczegółowych w sensie użytkowym, technicznym i ekonomicznym oraz właściwych metod realizacji.

§ 41. Do obowiązków głównego kalkulatora (kosztorysanta) należy koordynowanie i uzgadnianie zbiorczego zestawienia kosztów dla całości przedsięwzięcia (zadania) inwestycyjnego oraz kosztów dla poszczególnych części projektu danego przedsięwzięcia (zadania).

§ 42. Kalkulator (kosztorysant) obowiązany jest sporządzić prawidłową i realną wycenę kosztów na podstawie:

- 1) ceny katalogowej obiektów i urządzeń typowych oraz segmentów i elementów zunifikowanych,
- 2) wskaźników jednostkowych nakładów inwestycyjnych bądź zweryfikowanych średnich procentowych wskaźników udziału nakładów poszczególnych rodzajów w koszcie globalnym inwestycji, uzyskanych z praktyki inwestycyjnej,
- 3) wyceny na podstawie katalogów wskaźników kosztów i nakładów rzeczowych (KWKN),
- 4) kalkulacji sporządzonej na podstawie danych uzyskanych ze zrealizowanych obiektów,
- 5) cenników maszyn i urządzeń typowych,
- 6) ceny ofertowej lub umowy wstępnej o dostawę maszyn i urządzeń nietypowych,
- 7) analizy i kalkulacji indywidualnej w razie braku innych źródeł ustalania kosztów.

§ 43. Starsi asystenci (asystenci) wykonują pod kierownictwem projektantów zlecane im do opracowania fragmenty prac projektowych w zakresie technicznym i graficznym oraz wykonują inne zlecane im prace związane z projektowaniem.

§ 44. Zadaniem pomocy technicznej jest graficzne opracowywanie prac projektowych oraz wykonywanie innych prac pomocniczych powierzonych im przez projektantów.

Rozdział 8.

Przepisy końcowe.

§ 45. 1. Stosownie do § 12 pkt 1 uchwały nr 126 Rady Ministrów traci moc zarządzenie nr 98 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 maja 1958 r. w sprawie organizacji projek-

owania w budownictwie państwowym (Monitor Polski Nr 41, poz. 233).

2. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 29 stycznia 1958 r. w sprawie trybu pracy i powoływania zespołów orzekających w państwowych jednostkach projektujących (Dz. Urz. MBiPMB z 1958 r. Nr 4, poz. 31 i Nr 12, poz. 94 oraz z 1961 r. Nr 9, poz. 38),
- 2) zarządzenie nr 76 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 27 października 1962 r. w sprawie trybu pracy i powoływania zespołów orzekających w jednostkach projektowania centralnych związków spółdzielczych i Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- 3) zarządzenie nr 52 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 27 lutego 1966 r. w sprawie zwolnienia od obowiązku zatwierdzenia przez organy państwowego nadzoru budowlanego niektórych projektów podstawowych budownictwa powszechnego (Dz. Bud. Nr 6, poz. 26),
- 4) pismo okólne nr 41 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 17 września 1966 r. w sprawie zasad działania zespołów orzekających w jednostkach projektowania (Dz. Bud. z 1967 r. Nr 1, poz. 3),
- 5) zarządzenie nr 67 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 23 listopada 1963 r. w sprawie zasad organizowania działów studiów w biurach (samodzielnych pracowniach) projektów, zasad określenia wynagrodzenia oraz ramowych kwalifikacji zawodowych pracowników zatrudnionych w tych działach (Dz. Bud. z 1964 r. Nr 4, poz. 6),
- 6) zarządzenie nr 81 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 31 grudnia 1963 r. w sprawie obowiązków pracowników zatrudnionych przy projektowaniu w państwowych biurach (samodzielnych pracowniach) projektów (Dz. Bud. z 1964 r. Nr 5, poz. 13 i Nr 16, poz. 49),
- 7) pismo okólne nr 7 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 28 lipca 1962 r. w sprawie zakresu obowiązków pracowników zatrudnionych w biurach projektów na stanowiskach głównych specjalistów (Dz. Bud. Nr 10, poz. 35),
- 8) ust. 1 pkt 2, 3 i 4 pisma okólnego nr 32 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 22 listopada 1967 r. w sprawie obowiązków i odpowiedzialności pracowników zatrudnionych przy projektowaniu.

§ 46. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych: w z. *R. Gerlachowski*
Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki: w z. *W. Czachórski*

Zespół sprawdzający

Załącznik do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 29 sierpnia 1969 r. (poz. 351).

(sprawdzający)

KLAUZULA Nr

Projekt (opracowanie) budowlany

(nazwa i adres obiektu)

składający się z następujących części:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

został sprawdzony i uznany za sporządzony prawidłowo, zgodnie z przepisami i może być skierowany do realizacji*), zawiera następujące uchybienia:

i skierowany zostaje do poprawienia *).

Sprawdzający:

Kierownik Zespołu Sprawdzającego

(imię i nazwisko, specjalność)

(imię i nazwisko)

(imię i nazwisko, specjalność)

*) Niepotrzebne skreślić.